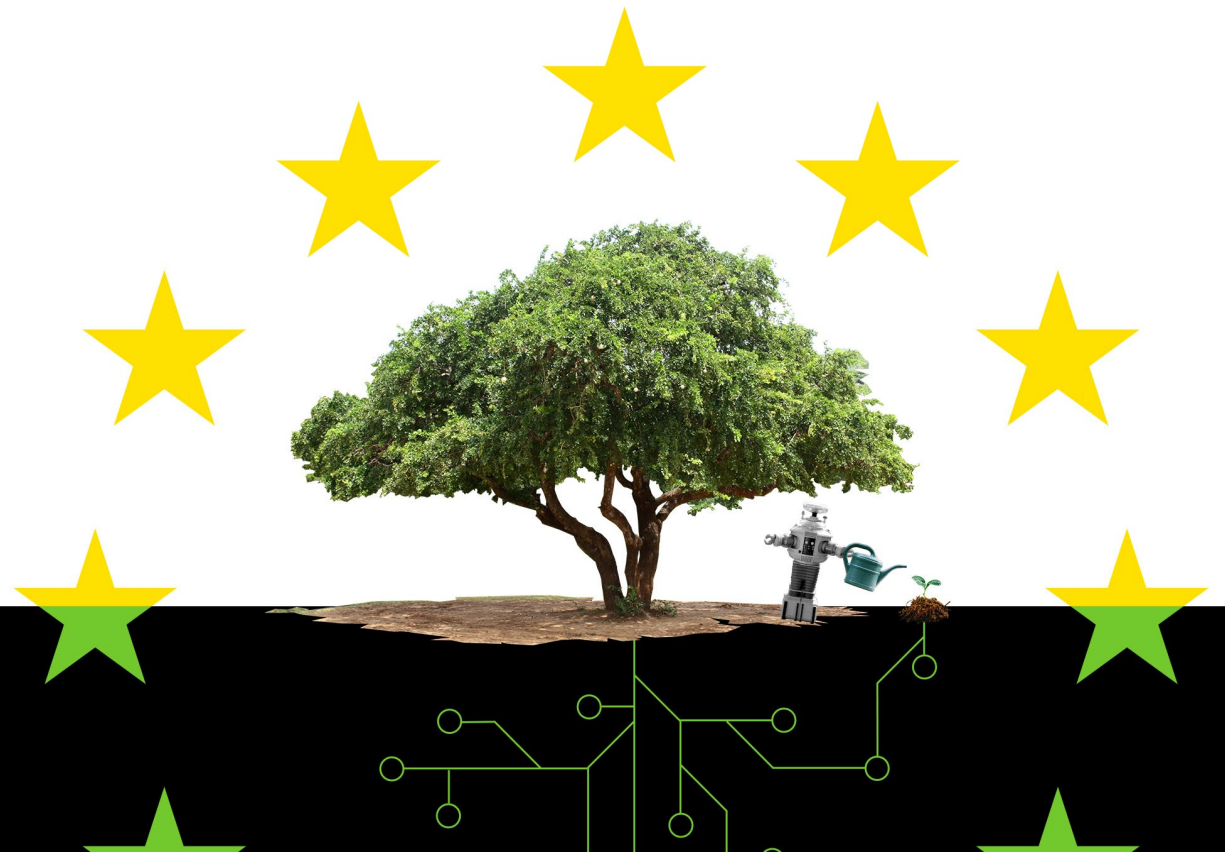

Suomen Gaia-X-strategia

05.05.2021

Gaia-X-strategiaa mukana rakentamassa

1001 LAKES

CSC

NIIS

TEKNOLOGIAN
TUTKIMUSKESKUS VTT

AALTO-YLIOPISTO

DIMECC

NOKIA

TEKNOLOGIATEOLLISUUS

BC PLATFORMS

GEOFORUM

MOTIVA

TYÖ- JA
ELINKEINOMINISTERIÖ

BUSINESS FINLAND

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

ROBORIDE

UNIKIE

CINIA

LUONNONVARAKESKUS

SITRA

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

VASTUU GROUP

Sisällysluettelo

ALUSTUS

OLENNAISET KÄSITTEET

MIKSI GAIA-X-STRATEGIA?

GAIA-X-STRATEGIAN LÄHTÖKOHDAT

KESKEISIMPIÄ HAASTEITA SUOMEN KONTEKSTISSA

STRATEGIA

MISSIO JA STRATEGISET TAVOITTEET

HUBIN ALUSTAVA ORGANISOITUMINEN

HUBIN TÄRKEIMMÄT TEHTÄVÄT 1-5

RAHOITUSMAHDOLLISUUDET

JATKOKEHITYS

Dokumentissa esiintyviä olennaisia käsitteitä (1/2)

GAIA-X

Gaia-X on eurooppalainen hanke, jossa määritellään tavat hajautetun datan luotettavaan jakamiseen. Hankkeessa luodaan avoin ekosysteemi, joka määrittelee eurooppalaiseen arvopohjaan perustuvat datan jakamisen standardit ja infrastruktuuri. Tavoitena on luoda täysin uutta potentiaalia innovatiivisten, data-lähtöisten liiketoimintamallien ja ratkaisuiden syntymiselle, jotka edesauttavat eurooppalaisten toimialojen ja yritysten kasvua ja kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla.

GAIA-X SÄÄTIÖ

Gaia-X-säätiö (Gaia-X AISBL) on voittoa tavoittelematon, kansainvälinen säätiö yrityksille ja organisaatioille, jotka aktiivisesti osallistuvat Gaia-X:n kehitykseen. Säätiö koordinoi Gaia-X-hankkeen toimintaa EU:ssa.

SUOMEN GAIA-X HUB

Kansalliset Gaia-X hubit koordinoivat Gaia-X:n työtä eri jäsenvaltioissa. Gaia-X hub edustaa käyttäjien näkökulmaa ja sen puitteissa rakennetaan eurooppalaisia data-avaruuksia sekä asetetaan vaatimuksia Gaia-X-kehitystyölle.

Dokumentissa esiintyviä olennaisia käsitteitä (2/2)

DATATALOUS

Datatalous (data economy) on talouden osa-alue, jonka osallistujien liiketoimintamalli ja toiminta perustuu datasta muodostettavan tiedon hyödyntämiseen ja käyttöön eri tavoin

DATA-AVARUUS

Data-avaruus (Data space) on niiden toimijoiden joukko, jotka pystyvät yhteisten periaatteiden, pelisääntöjen ja teknologioiden avulla hallitusti hyödyntämään dataa ja palveluja luotettavin ja tietoturvallisin keinoin. Data-avaruus mahdollistaa datan vaihdannan ekosysteemeissä ja ekosysteemien välillä.

Data-avaruuksien design-periaatteet

DATASUVERENITEETTI

(Data sovereignty) eli datan itsemääräämisoikeus on oikeus päättää oman datan käytöstä.

JULKISEN JA YKSITYISEN SEKORIN HALLINTAMALLI

(Public private governance) on yksityisen ja julkisen sektorin yhteinen toimintamalli, jossa yksityinen sektori määrittelee ja hallinnoi toimintaa ja julkinen sektori huolehtii toimintaympäristön tasapuolisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Toimintamallilla on tärkeä merkitys yhtäläisten toimintaedellytysten suunnittelulle, läpiviennille ja ylläpidolle.

TASA-ARVOINEN

(Data level playing field) tarkoittaa, että pelisäännöt ovat samat ja reilut kaikenlaisille toimijoille. Kaikilla on mahdollisuus osallistua datatalouden kehittymiseen riippumatta esimerkiksi koosta tai asemasta.

HAJAUTETTU PERHMEÄ INFRASTRUKTUURI

(Decentralized soft infrastructure) on hajautettu ja läpinäkyvä datan jakamisen infrastruktuuri eli yhdessä sovitut suunnitteluperiaatteet, arkkitehtuuri, standardit ja säännökset, jotka mahdollistavat ympäristönsä avoimuuden, luotettavuuden ja käytettävyyden eri toimijoille. Pehmeä infrastruktuuri tekee data-avaruuksien kehittämisestä helpompaa.

Käsitteiden linkittyminen

Eurooppalainen hanke, jossa määritellään tavat hajautetun datan luotettavaan jakamiseen

Data-avaruuksien design periaatteet

DATASUVERENITEETTI

Oikeus päättää oman datan käytöstä

TASA-ARVOINEN

Pelissäännöt ovat samat ja reilut kaikenlaisille jäsenille

HAJAUTETTU PERHMEÄ INFRASTRUKTUURI

Takaa ympäristön avoimuuden, luotettavuuden ja käytettävyyden

JULKISEN JA YKSITYISEN SEKORIN HALLINTAMALLI

Yksityisen ja julkisen sektorin yhteinen toimintamalli

Gaia-X luo eurooppalaisiin arvoihin ja design periaatteisiin pohjautuvat puitteet datatalouden kasvuille ja data-avaruuksien syntymiselle

DATATALOUS

Datatalous on talouden osa-alue, joka perustuu datan hyödyntämiseen

DATA-AVARUUS

Data-avaruus on toimijoiden joukko, jotka pystyvät yhdessä hallitusti hyödyntämään dataa ja palveluja

Miksi Gaia-X-strategia?

Euroopan komissio on päättänyt tehdä kuluvaan vuosikymmenestä Euroopan ”digitaalisen vuosikymmenen”. Komission tavoitteiden mukaisesti Gaia-X-projekti vahvistaa Euroopan digitaalista omavaraisuutta ja dataa koskevaa itsemääräämisoikeutta, vapaata markkinoille pääsyä ja uutta arvonaluontia, modulaarisuutta, yhteen toimivuutta sekä käyttäjäystävällisyyttä. Suomi on päättänyt lähteä aktiivisesti mukaan Gaia-X:n kehittämiseen. Pohjoismainen arvopohja sekä digitaalinen edelläkävijäisyys ovat Suomen vahvuuksia Gaia-X:n rakentamisessa.

Valmistelutyössä on ollut mukana suuri joukko toimijoita. VTT on ollut alusta lähtien aktiivinen Gaia-X-vaikuttamisessa, samoin työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland. Valtiovarainministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö ovat tuoneet Gaia-X:n kansallisen tehtävän määrittelytyöhön mukaan politiikkatason näkemystä, ja yritysten näkökulmia ovat edustaneet lukuisan joukon yrityksiä lisäksi esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto, Teknologiateollisuus ja DIMECC.

Vuoden 2020 lopussa TEM pyysi Sitraa koordinoimaan Suomen Gaia-X hubia. Hubin toiminnan yhteisten tavoitteiden määrittämiseksi ja toiminnan onnistumisen takaamiseksi on luotu tämä strategiadokumentti, joka on syntynyt haastatteluiden sekä yhteisen työskentelyn tuloksena. Työhön on osallistunut useita kymmeniä datatalouden parissa työskenteleviä yrityksiä, etujärjestöjä ja julkisen sektorin toimijoita.

Tämän dokumentti vastaa seuraaviin kysymyksiin:

- Mitkä muutosajurit ajavat Suomea ja Eurooppa edistämään datataloutta?
- Mitkä ovat keskeisimmät haasteet datan jakamiselle ja hyödyntämiselle Suomen kontekstissa?
- Mitkä ovat Suomen Gaia-X hubin missio, organisoituminen, tavoitteet sekä alustava tiekartta?
- Minkälaisia rahoitusmahdollisuuksia suomalaiselle Gaia-X-verkostolle on tarjolla?

Suomen Gaia-X-ohjausryhmä

BUSINESS
FINLAND

LVW
LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

SITRA

VTT

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Gaia-X-strategian lähtökohdat

MAAILMA MUUTTUU

- Koronakriisi muuttaa talouden näkymiä ja vahvistaa vallitsevia muutostrendejä.
- Globaalin datan volyymi yli viisinkertaistuu vuodesta 2018 vuoteen 2025 mennessä. Tulevaisuudessa myös tapa, jolla dataa käsitellään ja tallennetaan tulee muuttumaan dramaattisesti: 2025 80% datan prosessoinnista tapahtuu älykkäissä verkkoon liitetyissä esineissä.
- Data ja sen saatavuus mahdollistavat tarvittavien uusien innovaatioiden synnyn esimerkiksi liikkumisessa, lääketieteessä ja vihreän kehityksen edistämässä.
- Yhdysvallat ja Kiina ovat jo vahvoja toimijoita datataloudessa. Yhdysvalloissa yritysveltoinen lähestyminen tuo keskittymäetuja ja Kiinassa valtion harjoittama valvonta yhdistyy yritysten omistamiin valtaviin datamääriin. Nykyisten suurimpien ratkaisujen kehittämisessä keskitytään vahvasti yritysten oman edun edistämiseen.

EUROOPPA MUUTTUU

- Eurooppa on jäämässä jälkeen datataloudessa ja nyt teknologia jäteillä on ylivalta Euroopan markkinoilla. 2019 Euroopan datamarkkina oli 2.5 kertaa Yhdysvaltoja pienempi.
- Tulevaisuuden datasta iso osa syntyy osa-alueilla joissa Eurooppa on vahvoilla esim. teollisuus- ja ammattikäytön sovelluksista sekä yleishyödyllisiltä toimialoilta.
- Datatalouden kasvu on muita toimialoja nopeampaa. Euroopan datatalous kasvoi 2019 7,6% edelliseen vuoteen nähden ja sen arvo oli yli 400 biljoonaa euroa.
- Eurooppalainen datastrategia julkaistiin 2020 ja siinä korostuu erityisesti reilun datatalouden periaatteet kuten datasuvereniteetti. Investointeja tehdään jo strategian toteutumiseksi ja regulaatiota kehitetään tukemaan Eurooppalaisen arvopohjan mukaisen datamarkkinan syntyä, esim. data act ja data governance act.

SUOMI MUUTTUU

- Suomen datamarkkinan kehityksen on ennustettu jäävän alle EU:n keskiarvon.
- Suomen etuina ovat erinomainen digitaalisuusaste, alan huippuosaaminen sekä hyvät yhteistyöverkostot. Suomi on EU:n digitalisaatio-indeksillä (DESI-index 2020) mitattuna Euroopan kärkimaa.
- Suomessa tunnistetaan vielä heikosti datatalouden uudet liiketoimintamahdollisuudet (Sitran yritys-kysely, 2019). Suuri ongelma on myös Suomen puutteellinen kyky jalostaa ja skaalata innovaatioita korkean arvonlisän tuotannoksi (TEM, 2021).
- Datamarkkinan edistäminen ekosysteemien sisällä on yksi Marinin hallitusohjelman tavoitteista.

Keskeisimpiä haasteita, joita meidän tulee ratkaista lähitulevaisuudessa

Yrityksillä ei ole näkyvyyttä olemassa olevaan ja/tai saatavilla olevaan dataan. Innovaatiotoimintaan tai kustannussäästöihin ei ryhdytä, koska ei ymmärretä mitä dataa olisi saatavilla niiden toteuttamiseksi.

Lainsäädäntö datan jakamisen suhteen on epäselvä eikä laajasti tunnettu. Sekä yritykset että viranomaiset tarvitsevat tukea lainsäädännön tulkintaan ja noudattamiseen. Epäselvyydet lainsäädännössä hidastavat datan jakamista ja käyttöä.

Datan jakamisen yhteiset pelisäännöt puuttuvat, mikä aiheuttaa luottamuspulaa toimijoiden välille ja näin ollen dataa ei ehkä uskalleta lähteä jakamaan. Pelkästään tekniseltä kulmalta tarkastelu ei välttämättä riitä tämän haasteen ratkaisemiseen.

Datan jakaminen kumppaniverkoston tai omaan arvoketjuun on nykyaikana vaikeaa. Data on monella toimijalla liian eri muotoista ja tasoista. Näin ollen datan jakaminen ja hyödyntäminen vaatii erillistä, räätälöityä ratkaisua joka kerta.

Suomi on liian pieni saadakseen suurta vaikuttavuutta aikaiseksi yksinään. Suomalaisten yritysten kotimarkkina on Eurooppa. Suomen tulee olla aktiivisesti mukana eurooppalaisessa kehitystyössä alusta lähtien kasvattaakseen vaikuttamisen mahdollisuuksiaan. Yhteistyö muiden maiden kanssa on olennaista, jotta suomalaiset ajatukset saadaan levitettyä Eurooppaan.

Datan jakamisen liiketoimintamahdollisuuksia ja saatavia hyötyjä ei tunneta. Erityisesti pk-sektorin on vaikea hahmottaa miten datan jakamiseen käytetyt resurssit johtavat uudenlaisiin tulovirtoihin.

Suomen Gaia-X hubin missio ja strategiset tavoitteet

Suomen Gaia-X hubin missio

Suomen Gaia-X hubin missio on edistää suomalaisten yritysten kilpailukykyä eurooppalaisilla markkinoilla tukemalla datan jakamiseen, hallintaan ja hyödyntämiseen liittyvää liiketoiminnallista, sopimuksellista ja teknologista kehitystä.

Samalla Suomen Gaia-X hub pyrkii lisäämään suomalaista vaikuttamista EU-tason datatalouteen liittyvässä päätöksenteossa sekä varmistaa EU-rahoituksen tehokas kanavointi Suomeen ja suomalaisten ratkaisujen aktiivinen hyödyntäminen muissa EU-maissa.

Suomen Gaia-X hubin strategiset tavoitteet vuodelle 2021-2022

2021-2022

3 yritysten välistä yhteistyöhanketta käynnissä muiden Euroopan maiden kanssa

Eurooppa

EU-rahoitusta saatu 5:lle suomalaiselle hankkeelle

Suomi

Suomessa on 7 järjestäytynyttä toimialojen työryhmä

Toimialojen työryhmät

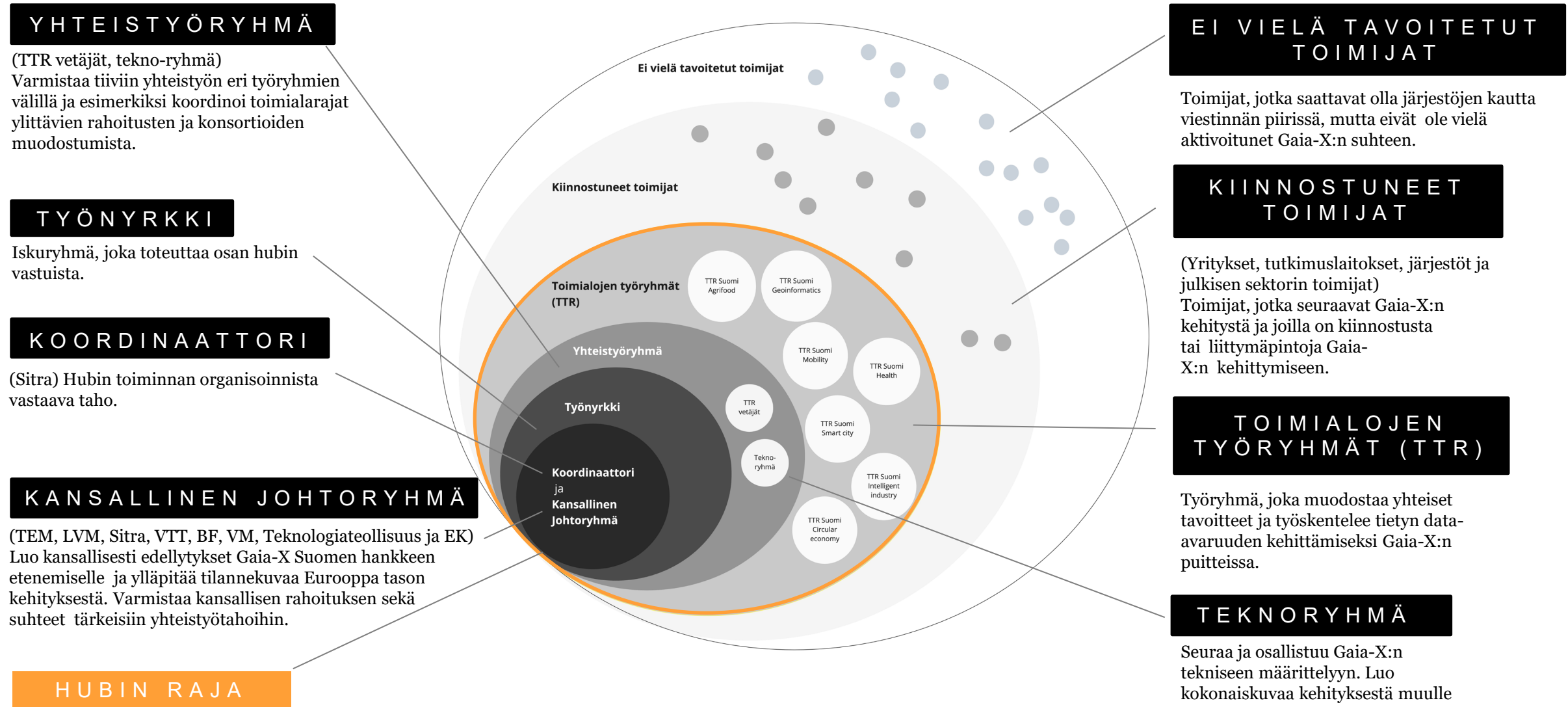
Lisätä suomalaisten yritysten yhteistyötä eurooppalaisten yritysten kanssa datan jakamiseen liittyvissä hankkeissa

Linkittää toisiinsa Suomen sisällä tehtäviä datan jakamiseen liittyviä hankkeita ja toimijoita

Varmistaa Suomen data-avaruuskehityksen yhtenäisyys eurooppalaisen kehityksen kanssa

Suomen Gaia-X hubin alustava organisoituminen

Suomen Gaia-Xn alustava organisoituminen

Hub toimijan näkökulmasta

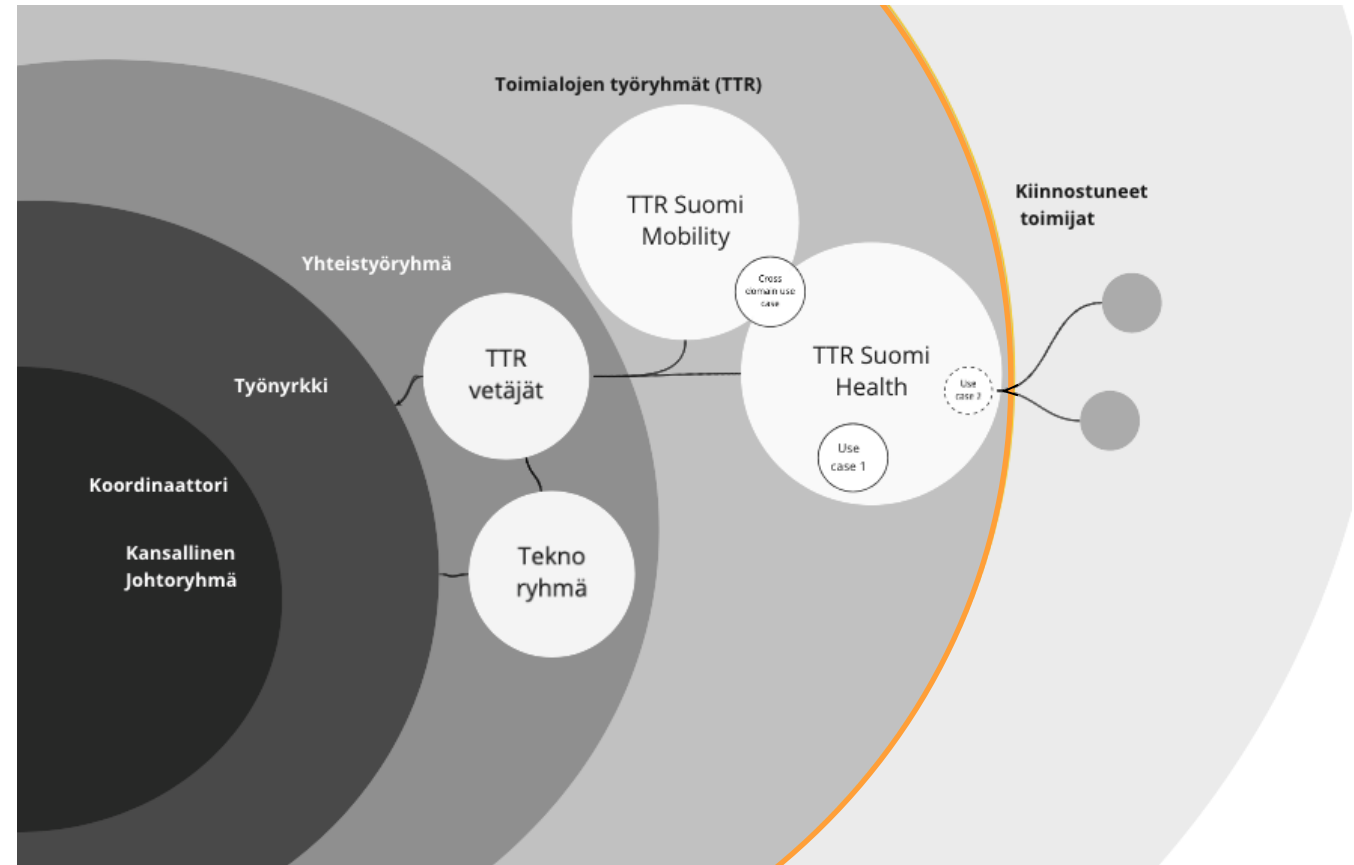
Työnyrkki, koordinaattori ja johtoryhmä takaavat toimijoille mahdollisimman hyvät edellytykset onnistua ratkaisuiden työstössä ja niiden skaalaamisessa Eurooppaan. Nämä ryhmät tukevat yhteisen tilannekuvan rakentumista, tiedonvaihtoa ja yhteistyötä sekä rahoitusmahdollisuuksien löytymistä.

Kaikki Gaia-X:stä kiinnostuneet toimijat ovat tervetulleita hubin toimintaan, esimerkiksi hyödyntämällä hubin välittämää tietoa.

Alustavasti on ajateltu, että toimijasta tulisi hubin jäsen liittymällä toimialan työryhmään, tuomalla sinne oman use casen ja sitoutumalla työryhmän yhteisiin tavoitteisiin

Kehitystyön yhteinen suunta varmistetaan yhteistyöryhmässä.

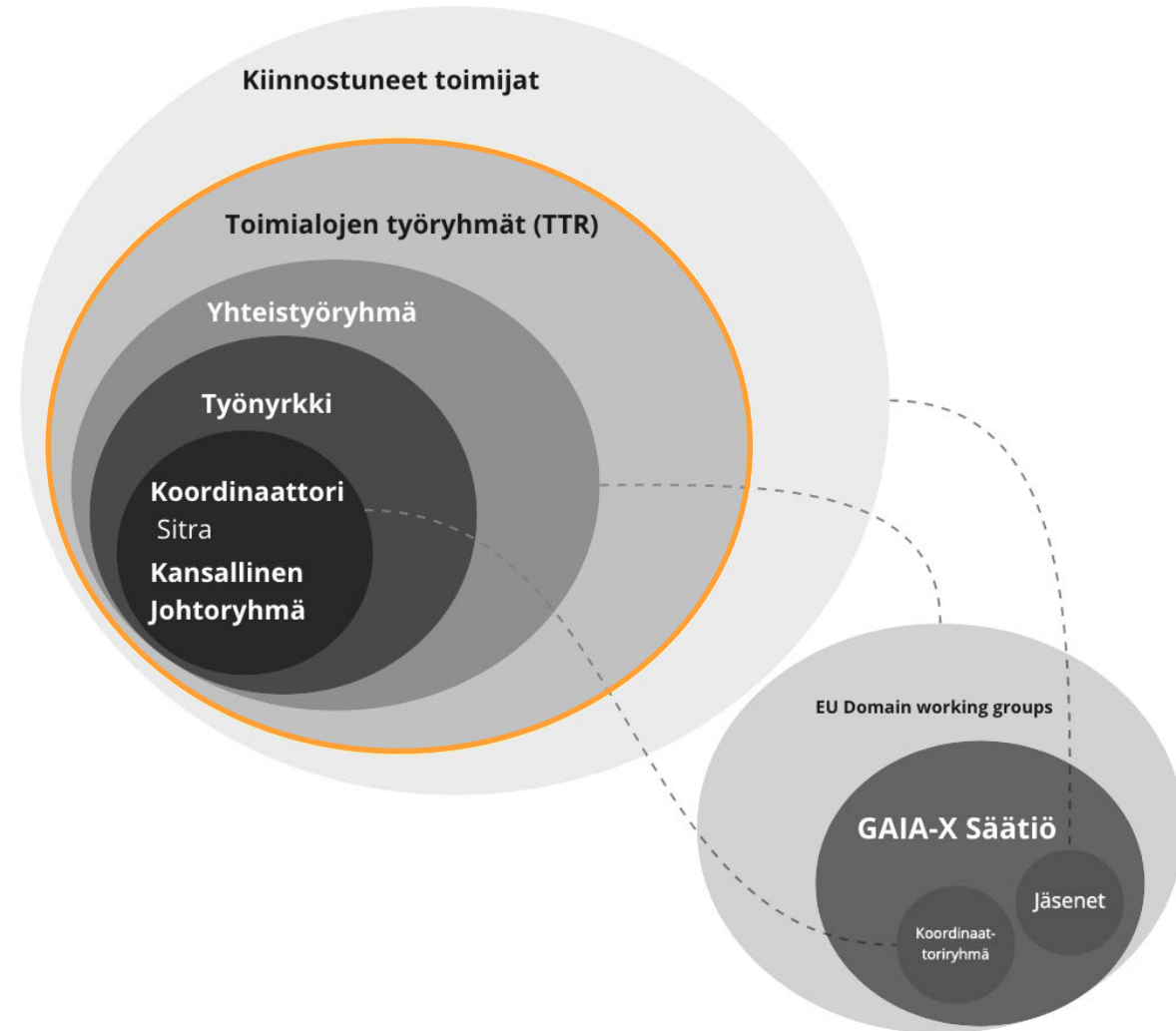
Myös erikoistuneita yhteistyöryhmiä, kuten teknoryhmä ja tutkimusryhmä on mahdollista tarvittaessa perustaa.

Suomen hubin ja Gaia-X -säätöön liittymäkohdat

Suomen organisoituminen linkittyy EU-tasolle kolmella jo tiedossa olevalla tavalla:

- Toimijat voivat hakea Gaia-X -säätöön jäsenyyttä, jolloin nämä pääsevät suoraan osallistumaan Gaia-X:n kehitystyöhön.
- Suomen TTR:t on linkitetty EU-tason Domain working groupeihin
- Suomen hubin koordinaattori on mukana maakohtaisten hubien yhteisessä koordinaatioryhmässä.

Suomen Gaia-X hubin tärkeimmät tehtävät

Suomen Gaia-X hubin tärkeimmät tehtävät

Muutosajureita

- Nykyiset, suuret, yhdysvaltalaiset ja kiinalaiset datan jakamisen ratkaisut, eivät useinkaan suojele yksilöä tai kuluttajaa vaan kohtelevat häntä raastasti tuotteena.
- Eurooppa on jäämässä jälkeen datataloudessa ja nyt teknologia jäteillä on ylivalta Euroopan markkinoilla. (2019 Euroopan datamarkkina oli 2,5 kertaa Yhdysvaltoja pienempi)
- Datan jakamisen edistäminen ekosysteemien sisällä on yksi Marinin hallitusohjelman tavoitteista.

Odotetut lopputulokset

- Lisääntynyt eurooppalainen yhteistyö datan jakamiseen liittyvissä hankkeissa
- Suomen sisällä tehtävät datan jakamiseen liittyvät hankkeet ja toimijat ovat tietoisia toisistaan
- Suomalaiset toimialojen työryhmät ovat järjestäytyneet

Kiteytykset Suomen Gaia-X hubin 5 tärkeimmästä tehtävästä

1.

Toimialoilla on selkeät, Suomen datatalouskehityksen päämääriin linkittyvät, tavoitteet data-avaruuksien rakentamisessa

Aktiivisesti yhteen toimiva toimialojen verkosto

sen sijaan että

Jokainen taho edistää datan jakamista yksittäisissä ja erillisissä hankkeissa

2.

Suomalaiset yritykset tietävät mitä eurooppalaisessa data-avaruus kehityksessä kulloinkin tapahtuu

Suomalaiset yritykset hahmottavat mitä Gaia-X hankkeessa tapahtuu

sen sijaan että

Gaia-X:ää ei tunneta eikä sen sisällä tapahtuvaa kehitystä seurata

3.

Suomalaiset datan jakamisen hankkeet ja ratkaisut ovat houkuttelevia eurooppalaisille kumppaneille

Eurooppalainen kehitys yhteisö tuntee suomalaiset ratkaisut ja niiden potentiaalin

sen sijaan että

Suomalaiset ratkaisut jäävät hyödyntämättä kun eurooppalaista datataloutta rakennetaan

4.

Datan jakamisen hankkeille on selkeät rahoituspolut

Suomalaiset yritykset hakevat eurooppalaista ja suomalaista rahaa hankkeisiinsa

sen sijaan että

Eurooppalaisia rahoitusmahdollisuuksia ei tunneta ja ne nähdään liian vaivalloisina

5.

Haasteet oikeudellisissa kysymyksissä eivät ole esteenä datalähtöisten ratkaisujen kehittämisessä

Yritykset tietävät mistä hakea oikeudellisiin kysymyksiin ja sääntelyyn liittyvää tietoa

sen sijaan että

Ei uskalleta lähteä kehittämään datan jakamisen ratkaisuja, koska oikeudelliset kysymykset ovat epäselviä

TÄRKEIN TEHTÄVÄ

1. **Toimialoilla on selkeät, Suomen datatalouskehityksen päämääriin linkittyvät, tavoitteet data-avaruuksien rakentamisessa**

Aktiivisesti yhteen toimiva toimialojen-verkosto

sen sijaan että

Jokainen taho edistää datan jakamista yksittäisissä ja erillisissä hankkeissa

1. Toimialoilla on selkeät, Suomen datatalouskehityksen päämääriin linkittyvät, tavoitteet data-avaruuksien rakentamisessa

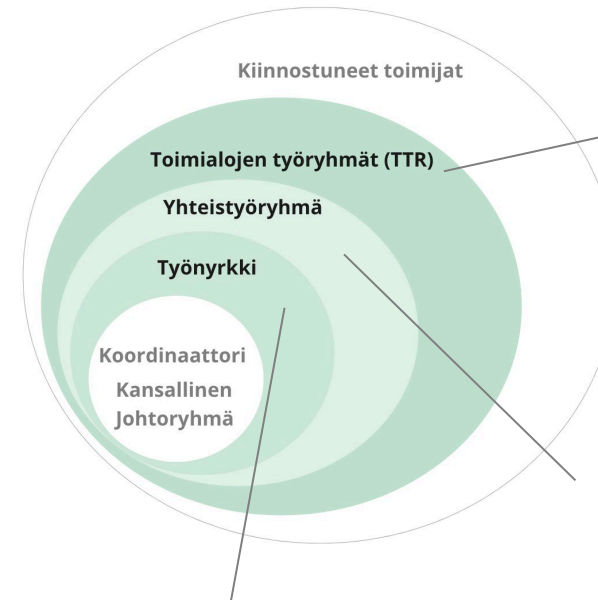
✓ Mitä se tarkoittaa

- Aktiivista yhteistyötä toimialojen työryhmien kanssa. Toimialojen työryhmät (TTR) rakentavat data-avaruuksia
- TTR:ien työn samansuuntaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistamista
- Suomen datatalouden tavoitteiden koostamista ja viestimistä
- Tavoitteiden asetannan fasilitoimista ja oikeiden tahojen yhteen kokoamista
- TTR:ien tavoitteiden viestimistä muille Suomen hubin jäsenille sekä eurooppalaiselle yhteisölle
- Tarvittaessa tukea tavoitteiden luomiseen tarvittavan datan keruussa
- Sopivan, neutraalin ja verkottuneen vetäjän etsimistä jokaiselle TTR:ille
- Rahoituksen etsinnässä ja hakemisessa tukemista, jotta osallistuminen TTR:n toimintaan on mahdollista

✗ Mitä se ei tarkoita

- Toimialojen työryhmien tavoitteiden asettamista ryhmien puolesta
- TTR:ien operatiivisen toiminnan juoksutusta
- Päätöstä siitä miten jokainen TTR aikoo tavoitteensa saavuttaa
- Raskasta ja monimutkaista etenemisprosessia hubin puolelta

Päävastuu tehtävästä

TTR

- Päävastuu muodostaa selkeät tavoitteet toiminnalleen
- Toimialojen työryhmien (TTR) vetäjät tukevat TTR:ien tavoitteiden muodostamista

Yhteistyöryhmä

- Varmistaa, että kaikki toimialojen työryhmät ovat samansuuntaisia, linkittäen teknoryhmän työhön

Työnyrkki

- Tehtävänä on auttaa TTR:iä linkittämään tavoitteensa Suomen datatalouden sekä Gaia-X -säätöön tavoitteisiin.

TÄRKEIN TEHTÄVÄ

2. **Suomalaiset yritykset tietävät mitä eurooppalaisessa data-avaruus kehityksessä kulloinkin tapahtuu**

Suomalaiset yritykset hahmottavat mitä Gaia-X -hankkeessa tapahtuu

sen sijaan että

Gaia-X:ää ei tunneta eikä sen sisällä tapahtuvaa kehitystä seurata

2 ■ Suomalaiset yritykset tietävät mitä eurooppalaisessa data-avaruus kehityksessä kulloinkin tapahtuu

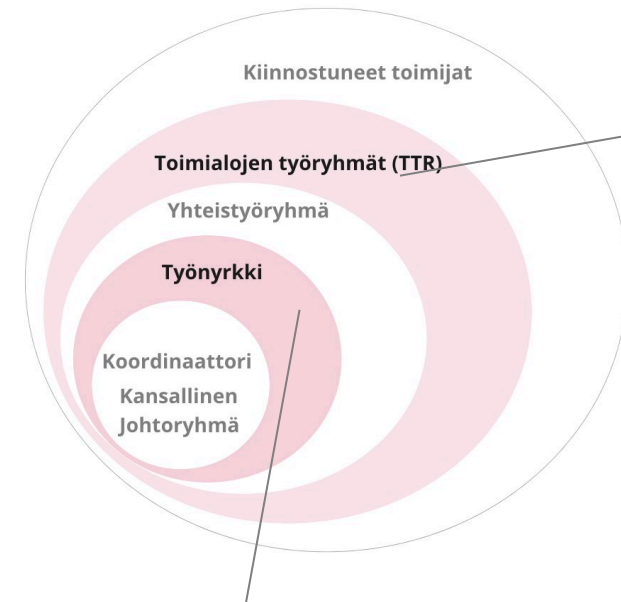
✓ Mitä se tarkoittaa

- Eurooppalaista data-avaruus kehityksen tiiviistä seuraamista ja viestimistä siitä edelleen Suomen hubin verkostoon
- Yritysten tukemista yleiskuvan muodostamisessa siitä mikä Gaia-X on
- Yritysten neuvomista siinä mitä heidän toimialallaan olennaista on käynnissä ja hyödynnettävissä
- Selkeän ohjeistuksen tarjoamista Gaia-X Suomen hubiin liittymiselle ja jäsenyyden ehdoille
- Gaia-X:n mukaisten ratkaisujen luomisen mahdollistamista yrityksille

✗ Mitä se ei tarkoita

- Tavoitteena olisi osallistaa jokainen yritys Gaia-X:ään
- Hub tekisi räätälöityä sisältöä eri toimialojen toimijoille
- Hub vastaisi siitä, että tehdyt ratkaisut ovat Gaia-X:n mukaisia

Päävastuu tehtävästä

TTR

- Auttaa tarvittaessa muokkaamaan viestit sopiviksi omalle toimialalle

Työnyrkki

- Päävastuu seurata ja viestiä mitä eurooppalaisessa data-avaruuskehityksessä tapahtuu
- Hyödyntää viestinnässä sidosryhmien verkostoja

TÄRKEIN TEHTÄVÄ

3.

Suomalaiset datan jakamisen hankkeet ja ratkaisut ovat houkuttelevia eurooppalaisille kumppaneille

Eurooppalainen kehitysyhteisö tuntee suomalaiset ratkaisut ja niiden potentiaalin

sen sijaan että

Suomalaiset ratkaisut jäävät hyödyntämättä kun eurooppalaista datataloutta rakennetaan

3 ■ Suomalaiset datan jakamisen hankkeet ja ratkaisut ovat houkuttelevia eurooppalaisille kumppaneille

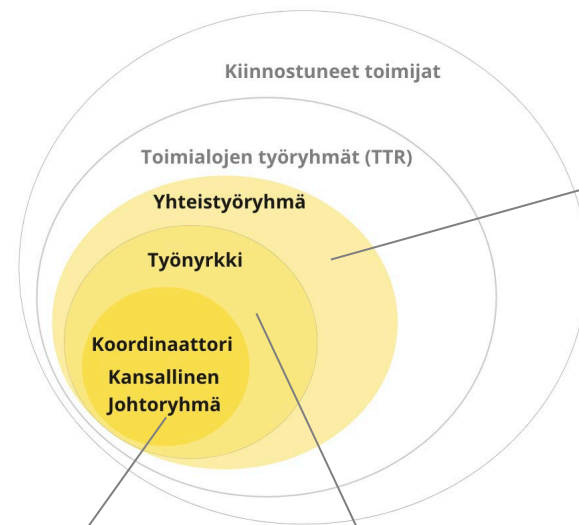
✓ Mitä se tarkoittaa

- Ajantasaisen ymmärryksen ylläpitämistä siitä mitä kotimaan kentällä on meneillään missäkin toimialalla
- Aktiivisesti läsnäoloa EU:n eri elimissä, jotta potentiaaliset tarpeet ratkaisuille kuullaan
- Suomalaisten ratkaisujen aktiivista esilleottoa sopivissa tilaisuuksissa ja konteksteissa
- Jakamiskulttuurin aktiivista rakentamista ja edustamista
- Suomalaisten hankkeiden hyödyntämistä eurooppalaisten etujen ajamiseksi ja Gaia-X:n hyötyjen demonstroimiseksi

✗ Mitä se ei tarkoita

- Ylimielisyyttä muiden maiden ratkaisuita kohtaan
- Ettei yhteistyömahdollisuuksia aktiivisesti jaettaisi myös alueilta, joissa Suomella jo on tehtyjä tai käynnissä olevia hankkeita
- Valtioiden rajat ylittäviä pilotteja arvioitaisiin kotimaisia vähempiarvoisiksi
- Hub ei vastaa suomalaisten ratkaisuiden liiketoiminnallisesta houkuttelevuudesta vaan avaa yrityksille ovia

Päävastuu tehtävästä

Yhteistyöryhmä

- TTR:ien vetäjät edistää omien toimialojen use caseja kansanväliseissä piireissä
- Tarjoaa ajantasaista tietoa siitä, mitä Suomen TTR:ssä työstetään

Työnrkki

- Kerää ja koostaa ajantasaista kuvaa käynnissä olevista ja valmiista suomalaisista datatalouden ratkaisuksista
- Tunnistaa olennaisimpia eurooppalaisia tahoja, joille suomalaisia ratkaisuja kannattaa esitellä
- Avaa polkuja suomalaisille toimijoille eurooppalaiseen verkostoon

Johtoryhmä

- Osallistuu aktiivisesti erilaisiin EU-tason työryhmiin

TÄRKEIN TEHTÄVÄ

4. **Datan jakamisen hankkeille on selkeät rahoituspolut**

Suomalaiset yritykset hakevat eurooppalaista ja suomalaista rahaa hankkeisiinsa

sen sijaan että

Eurooppalaisia rahoitusmahdollisuuksia ei tunneta ja ne nähdään liian vaivalloisina

4. Datat jakamisen hankkeille on selkeät rahoituspolut

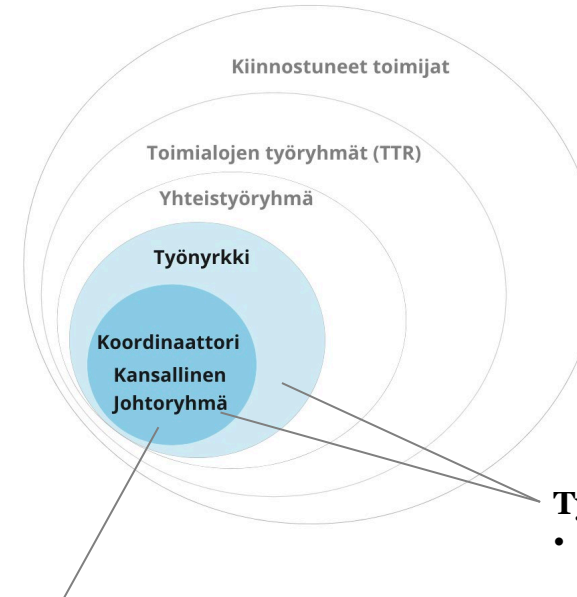
✓ Mitä se tarkoittaa

- Ajantasaisen ymmärryksen varmistamista EU:n ja jäsenmaiden monimutkaisista rahoitusinstrumenteista sekä muodostuvista konsortioista
- Tukemista yhteistyötahojen löytämisessä ja "voittavien konsortioiden" luomisessa, jotta yhteisen rahoituksen hakeminen mahdollistuu
- Tukea ja esimerkkien tarjoamista rahoituksen hankintaan sekä hakijan oman erottautumistekijän muotoiluun
- Apua kansallisten rahoitusohjelmien linjaamisessa EU-rahoituksen kanssa
- Myös yksityisten rahoitusmahdollisuuksien kartoittamista yrityksille
- TTR:ien suunnitelmallisuuden tukemista konsortioiden ja rahoitushakujen suhteen
- Opastusta EU-rahoitushakujen sisällön kanssa
- Erityistä huomiota tulee kiinnittää pk-sektoriin

✗ Mitä se ei tarkoita

- Hub hakee rahoitusta yritysten tai konsortion puolesta
- Päätä mitä rahoitusta mikäkin taho hakee ja kenen kanssa

Päävastuu tehtävästä

Johtoryhmä

- Pyrkii vaikuttamaan osaltaan, että tarvittavia rahoitusinstrumentteja on saatavilla Suomessa

Työnyrkki ja johtoryhmä

- Seuraavat EU:n ja jäsenvaltioiden erilaisia rahoitushakuja ja viestivät sekä kansallisesta että EU-tason rahoitusmahdollisuuksista

TÄRKEIN TEHTÄVÄ

5. **Haasteet oikeudellisissa kysymyksissä eivät ole esteenä datalähtöisten ratkaisujen kehittämisessä**

Yritykset tietävät mistä hakea oikeudellisiin kysymyksiin ja sääntelyyn liittyvää tietoa

sen sijaan että

Ei uskalleta lähteä kehittämään datan jakamisen ratkaisuja, koska oikeudelliset kysymykset ovat epäselviä

5 Haasteet oikeudellisissa kysymyksissä eivät ole esteenä datalähtöisten ratkaisujen kehittämisessä

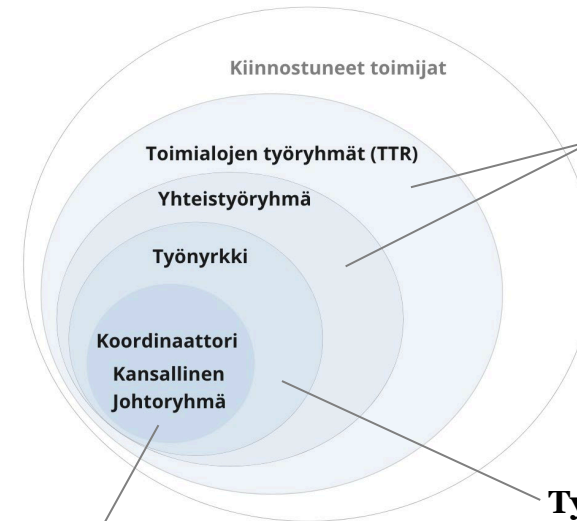
✓ Mitä se tarkoittaa

- Aktiivista kiteyttämistä ja viestimistä datan jakamiseen, hallintaan ja hyödyntämiseen liittyvästä sääntelystä ja sen kehityksestä
- Päivittyvien EU-direktiivien etenemisen seuraamista ja aktiivista kommunikointia uudistuneesta lainsäädännöstä
- Lainsäädännön tulkintaan liittyvään keskusteluun osallistumista Suomessa
- Apua selkeiden ja toimivien sopimuskäytäntöjen luomisessa
- Verkoston solmukohtien valjastamista viestintänsä ajureiksi varmistaakseen, että viesti saavuttaa mahdollisimman laajan joukon mahdollisimman tehokkaasti
- Työryhmän/verkoston muodostamista laki- ja sopimusteknisistä asiantuntijoista
- Oikeudellisiin kysymyksiin liittyvien haasteiden koostamista yrityksiltä johtoryhmälle lainsäädäntöön vaikuttamisen tueksi

✗ Mitä se ei tarkoita

- Juridisen avun tarjoamista yrityksille
- Liiketoiminnan järjestämisen neuvontaa tai innovaatioiden aktiivista arviointia laillisuusnäkökulmasta

Päävastuu tehtävästä

Yhteistyöryhmä ja TTR:t

- Levittävät aktiivisesti päivittyntä tietoa verkostoonsa ja tuovat esille omia parhaita käytäntöjä sekä kehitystarpeita oikeudellisten kysymysten suhteen.

Työnyrkki

- Jakaa parhaita käytäntöjä (esim. mallipohjista ja sääntökirjoista) ja osallistuu lainsäädäntöön liittyvään keskusteluun Suomessa sekä kerää yritysten toiveita yrityskentältä

Johtoryhmä

- Vaikuttaa aktiivisesti EU:n datalainsäädännön kehittymistä ja kommunikoi kehityksestä eteenpäin verkostoonsa

Yleisiä huomioita tehtäviin

- Gaia-X on muuttuva ja alati kehittyvä ekosysteemi, jonka kehitys tulee heijastumaan Suomen hubin toiminnan kehittymiseen.
- Tämä strategiadokumentti heijastaa tämän hetken näkemystä Suomen Gaia-X hubin tavoitteista ja tehtävistä. Strategiaa tulee päivittää herkäällä korvalla, kun toimintakentässä havaitaan muutoksia.
- Varmuuden vuoksi Suomen tulisi myös pohtia mitä tapahtuu, jos Gaia-X:stä ei tulekaan seuraavaa datatalouden voittavaa hevosta. Miten Suomi tunnistaa tämän tilanteen ja uudelleen organisoii jo aloitetut toimet?
- Ohjausryhmä on tunnistanut, että tällä strategialla on linkitys valtioneuvoston työhön ja päätöksentekoon.
- Gaia-X:n lähtökohdat herättävät keskustelua eri toimijoiden motiiveista ja vallasta Euroopan laajuisessa hankkeessa. Tasa-arvoisuus eri toimijoiden välillä on turvattava, jotta kaiken kokoiset toimijat haluavat lähteä mukaan.
- Suomen intressissä on varmistaa, että eurooppalaisen Gaia-X:n teknisen kehityksen taso on houkutteleva myös korkean maturiteetin yrityksille ja toimijoille.
- Teknistä näkökulmaa ei päästy tämän työn puitteissa tarkemmin tutkimaan sillä työ on vielä alussa niin Suomessa kuin Euroopassakin. Suomella on hyvä mahdollisuus viedä aktiivisesti omaa näkemystään myös teknisten ratkaisuiden tiimoilta Gaia-X:n kehitystyöhön.
- Yritysten näkökulmasta Gaia-X:n teknisen ratkaisun olisi tärkeää olla joustava ja modulaarinen, jotta he voivat jatkossakin hyödyntää liiketoiminnalleen sopivia teknologisia ratkaisuja.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

